

ODSŁONIECIE HISTORYCZNEJ TABLICY

Na budynku znajdującym się przy ul. Mieszka I 20, będącym w przeszłości siedzibą Rabinów, a obecnie użytkowanym przez Zespół Państwowych Szkół Muzycznych, odsłonięto tablicę, upamiętniającą historię tego miejsca.

Przed II wojną światową w Gnieźnie mieszkało około 200 osób pochodzenia żydowskiego. To właśnie przy ul. Mieszka istniał żydowski kwartał, do którego należały: synagoga, dom gminy żydowskiej, łaźnia, oraz szkoła. Budynek, który dzisiaj jest własnością Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych, był Domem Rabinów.

W 2005 roku dyrekcji Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych udało się doprowadzić do uregulowania kwestii własności budynku i dzięki środkom uzyskanym m.in. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego budynek znajdujący się przy ul. Mieszka 20 wykupiono. W 2008 roku miejsce to zostało wpisane do rejestru zabytków.

31 sierpnia 2012 roku na budynku ZPSM pojawiła się tablica, upamiętniająca historię tego miejsca oraz jego najśłynniejszych mieszkańców - gnieźnieńskich rabinów. W uroczystości uczestniczyli m.in. asystent Rabina Łodzi - Szymon Zadumiński, Prymas Polski Abp Józef Kowalczyk, senator Piotr Gruszczyński, Prezydent Miasta Gniezna Jacek Kowalski, Starosta Powiatu Gnieźnieńskiego Dariusz Pilak, przewodnicząca Żydowskiej Gminy Wyznaniowej w Poznaniu - Alicja Kobus, profesor Jacek Weiss.

"Zawsze dla wszystkich Żydów mieszkających w Polsce jest to moment wzruszający, ponieważ za każdym razem przywołujemy pamięć ludzi, którzy tutaj żyli i współtworzyli społeczność polską. Polska straciła ponad 3,5 mln swoich obywateli, którzy dawali znaczny wkład do naszego kraju i przywołanie każdorazowe pamięci tych ludzi, czy trzech wymienionych tutaj z nazwiska rabinów, czy jednej osoby chociażby, to jest zawsze piękna sprawa" - mówił asystent Rabina Łodzi tuż po odsłonięciu tablicy. Wzruszenia nie ukrywała także Alicja Kobus, przewodnicząca Żydowskiej Gminy Wyznaniowej w Poznaniu. "Przede wszystkim jestem bardzo wdzięczna inicjatorom tego niezwykłego pomysłu, bo przeważnie

o historii się zapomina. Jest jednak pamięć o ludziach, którzy tutaj żyli, którzy tutaj tworzyli, którzy przekazywali swoje święte myśli bazując na świętej torze - myślę, że to ma wielkie znaczenie dla dzisiejszej uroczystości, bo mówimy tu o rabinach, którzy byli ludźmi, którzy wnosili w życie żydowskie, w społeczność żydowską jak najpiękniejsze wartości i możliwości jednoczenia się w społeczności wokół właśnie księgi świętej. Myślę, że to dzisiejsze wydarzenie będzie procentować błogostawieństwem Boga dla tej niezwyklej szkoły, która uduchowiona jest przez swoje muzyczne zdolności młodzieży, i błogostawieństwem dla miasta i dla powiatu, bo po prostu wszyscy tutaj tworzą historię i ją odtwarzają" - przyznała.

"Nie można burzyć pomników przeszłości, tylko je uszanować i na nich budować teraźniejszość i przyszłość - mówił natomiast Prymas Polski abp Józef Kowalczyk. - Ja się cieszę, że dzisiaj w taki skromny sposób, ale upamiętniamy tych, którzy tutaj żyli, wnosili swój wkład poprzez pracę, obecność, wykształcenie także wielu pokoleń ludzi na przestrzeni stuleci i dzisiaj uważam, że jeżeli są dobre uczynki, to, co myśmy dzisiaj zrobili, zalicza się do pięknych, dobrych uczynków" - dodał.

Po uroczystym odsłonięciu tablicy, którego dokonali abp Józef Kowalczyk oraz asystent Rabina Łodzi Szymon Zadumiński, wszyscy obecni przeszli do wnętrza budynku szkoły, gdzie dr Rafał Witkowski z Instytutu Historii UAM w Poznaniu wygłosił prelekcję pt. "Żydzi w Gnieźnie". Następnie odsłuchano krótkiego koncertu w wykonaniu uczniów z Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Gnieźnie.

Wydarzeniu towarzyszyła również wystawa cennych dokumentów - pozostałości po społeczności żydowskiej, które na co dzień są przechowywane w gnieźnieńskim oddziale archiwum państwowego.

Rafał Stańczak - dyrektor Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Gnieźnie

W dniu dzisiejszym odsłaniamy historyczną tablicę na budynku szkoły; tablica ta ma upamiętniać historię budynku, jego mieszkańców, znanych rabinów, którzy tutaj w latach wcześniejszych funkcjonowali, którzy byli znani nie tylko w Polsce, ale z materiałów historycznych wynika, że również w całej Europie, także bardzo wielkie postaci - chcieliśmy to podkreślić. A na końcu jest informacja, że od 1947 r. ten budynek jest już nasz, także od 2005 roku budynek jest naszą pełną wartością, także tutaj mamy sytuację prawną prostą, nieskomplikowaną, także się cieszymy z tego. Jeżeli chodzi o drugi wymiar tej tablicy, oprócz informacji turystycznej, dla ludzi którzy tutaj w Gnieźnie są, i którzy nas pytają co tu było, nie ma żadnej informacji turystycznej na ten temat, w tym terenie. Jest taki walor przypominający pokoleniom obecnym, przyszłym o tym, że Gniezno było jednak wielokulturowe i wszyscy razem wspólnie działali na rzecz rozwoju pierwszej stolicy Polski; wszyscy tworzyli to miasto i chcieliśmy o tym przypomnieć i taki był też drugi cel naszych działań, także generalnie uważamy, że jesteśmy tutaj po to, żeby o pewnych rzeczach pamiętać i patrzeć w przyszłość, ale nie zapominać o tym, co było.

W TYM BUDYNKU ZNAJDOWAŁA SIĘ
SIEDZIBA GMINY ŻYDOWSKIEJ
W GNIEZNIĘ I JEJ RABINÓW:
DRA NATHANIELA EHRENFELDA (1878 - 1889)
DRA MOSESA JACOBSONNA (1890 - 1920)
DRA HENRYKA KRAUSZA (1922 - 1938)
OD 1947 r. BUDYNEK JEST SIEDZIBA
ZESPOŁU PAŃSTWOWYCH
SZKÓŁ MUZYCZNYCH

בניין זה שימש
כמרכז הקהילה היהודית של גניזנו
וכמשכן רבניה:
ד"ר נחמאל אהרנפלד (1878 - 1889)
ד"ר משה יעקבסון (1890 - 1920)
ד"ר הנריק קראוס (1922 - 1938)
משנת 1947 משמש הבית
כקריית חינוך ממלכתית למוסיקה

GNIEZNO, 31. 08. 2012

